

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

**ДРАМА-ФЕЄРІЯ
«ЛІСОВА ПІСНЯ»**

Леся Українка (1871 – 1913) – найславніша українська поетеса, послідовний та енергійний борець за утворення українського народу, за його консолідацію в політичну націю. Вся сукупність її творів – це образ ідеальної землі, земного раю, що зветься «Україною». З'явився цей образ – і цілі маси людей збагнули, що вони не просто обивателі, а українці, що це звання їх зобов'язує, що їм є за що боротись і віддавати життя.

Як кожен ідеал, цей образ не може бути повністю втіленим у земному житті, але він і сьогодні зобов'язує нас випростатись і вірно служити тій високій ідеї, що зветься «Україною».

**Тема
уроку:**
**Мавка —
новий тип
особистості
у драмі-
феєрії Лесі
Українки
“Лісова
пісня”**

Мета уроку :

- на основі ідейного аналізу твору підвести учнів до розуміння авторської думки про утвердження краси вільного незалежного духу, кохання і мрії, змістовного, гармонійного людського життя;
- дослідити, як у драмі-феєрії Лесі Українки “ Лісова пісня ” змальовано новий тип особистості, нову концепцію людини;
- розкрити філософський конфлікт, порушений у творі;
- допомогти осмислити й визначити художню цінність твору
- розвивати і вдосконалювати навички аналізу драматичного твору ;

**вище від щастя, щось таке,
чому назви немає в людській
мові**

Леся

Українка

**Кожен коваль свого
щастя.**

**Ніхто не знає, коли
йому щастя**

усміхнутися має

**Народна
мудрість**

М. Море ... (схиляє голову до його
серця і замирає) мово

Л. ^{Тя зупинилася} Знов мовила?

М. ^{Щось} Кождай говорить серце ... неввиразно
вона говорить, ^{як весняно} ~~насе бурка~~ нічка.

Л. Того там прислухатися? Не треба!

М. Не треба, каже? ^{Тю} Ну, не треба, Михай,
не треба, любий! Я не буду, цистя!

не буду прислухатися, хороша!

Я буду нести, мое кохання!

^{говорила тихо несподівано!}
~~Я каруватиму твоє сердечко~~ *

2) Я буду вадити очі блакитні

дай вони грають,

дай вони сядуть,

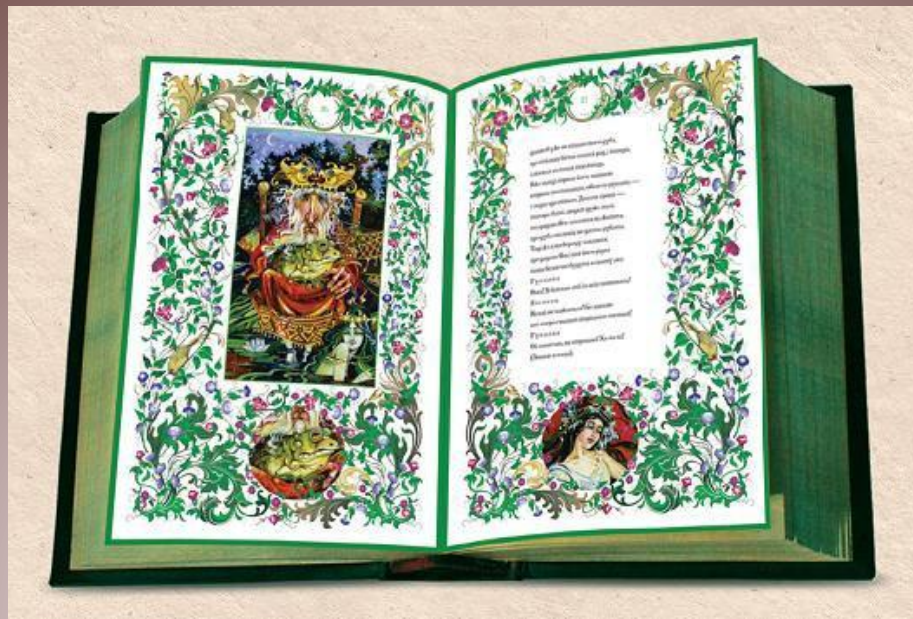
дай розсипають вони самецьвітки.

Я цілуватиму вустамона гори,

1) щоб загорілись,

щоб заширілись,

насе те квіточки з дикої рофи! #30

Не з античних сюжетів, а на «місцевому» матеріалі зродилася геніальна драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня». Це поетичний і трагічний твір про красу чистого кохання, про високу мрію людини, про її одвічний потяг до прекрасного, до людяного. Прекрасне в природі, як і в людській душі, ніколи не вмирає.

«Писала я її дуже недовго, 10 – 12 днів, і не писати ніяк не могла, бо такий уже був непереможний настрій, але після неї я була хвора і досить довго «приходила до пам'яті»... Далі я заходилася її переписувати, ніяк не сподіваючись, що се забере далеко більше часу, ніж саме писання, – от тільки вчора скінчила сю мороку, і тепер чогось мені шия і плечі болять, наче я мішки носила...

Мені здається, що я просто згадала наші ліси та затужила за ними. А то ще я й здавна тую Мавку «в умі держала», ще аж із того часу, як ти в Жабокричі мені щось про мавок розказувала, як ми йшли якимсь лісом з маленькими, але дуже рясними деревами. Потім я в Колодяжному в місячну ніч бігала самотою в ліс (ви того ніхто не знали) і там ждала, щоб мені привиділась Мавка. І над Нечімним вона мені мріла, як ми там ночували – пам'ятаєш – у дядька Пева

В основі головного конфлікту «Лісової пісні» лежить вічна суперечність між високим покликанням людини й тією буденщиною, яка часто руйнує поезію людської душі. Драма переповнена образами, створеними народною уявою і реальними особами. Мавка — дівчина з лісу. Пробуджена до життя весною та грою на сопілці Лукаша, вона оживає. З багатою, щедрою душею прийшла Мавка до людей. Від чистого кохання розквітає та збагачується душа «людського хлопця» Лукаша. Але на перешкоді їхнього щастя стоять буденні людські клопоти, які

Образ Мавки уже традиційно в українській літературі вважається втіленням одухотвореної природності, незнищенності людського духу, символом чистого справжнього кохання, щирих природних почуттів. Недарма саме цей образ став одним із вершинних у творчості Лесі Українки, поетеси, чия творчість позначена наявністю складних символістичних художніх структур, пошуками нового

Мавка є центральним образом у драмі-феєрії «Лісова пісня», і тому досить цікаво прослідкувати за його розгортанням протягом твору. Мавка, від народження будучи істотою природною, несе в собі нерозчленовану міфологічну свідомість, позбавлену таких понять, як смерть, трагічність, зрада і кохання. Усі почуття її позбавлені людської глибини і неоднозначності, двоїстості. Але з часом вона докорінно міняється. Чому? Музика сопілки Лукаша пробуджує у Мавки здатність досягнути драматизм переживання, тобто навчитися жити і вмирати, бути, людиною. Ознакою початку переродження лісової істоти є її сльози:

Хіба я плачу?

А справді... Ні-бо!

То роса вечірня.

**Музика єднає Мавку з Лукашем,
вчить дівчину нових для неї
почуттів і дарує обом
прекрасний світ кохання: Ти сам
для мене світ, миліший, кращий,
ніж той, що досі знала я, а й той
покращав, відколи ми
поєднались...**

Однак поступово рай для Мавки перетворюється на пекло, тому що вона не може органічно увійти у світ людини, зрозуміти приземлені інтереси, перебороти в собі незнищенне прагнення до життя. Під впливом нового почуття Мавка намагається перейнятися людськими клопотами, стати звичайною сільською дівчиною, щоб здаватися кращою Лукашевій матері, та врешті й самому Лукашеві, який поступово починає дивитися на все материними очима. Однак, пішовши жати, вона не може зруйнувати красу природи, вбити живу істоту. Тому як не

Мавка ніби втілює притаманне природі бажання зберегти усе живе, що вона витворила. І цю свою доброту дівчина переносить і на людей. Вона не може зненавидіти Лукаша навіть після його зради, не може помститися йому, а навпаки, рятує, хоч і в досить своєрідний спосіб. Мавка забирає Лукаша із людського життя, але дає йому життя вічне, наближаючи його до прекрасних джерел вічного добра, незнищеної краси:

О, не журися за тіло!

**Ясним вогнем засвітилось воно,
чистим, палючим, як добре вино,**

Які цінності утверджує образ

Мавки? Ціною страти тілесного безсмертя, можливості вічного відтворення разом з природою у тій же подобі юної дівчини, красуні, лісової царівни вона отримала вічну душу, яка може відчувати, любити, набула голосу, що вічний, як музика. Чи не стало це для неї найважливішим? Чи, навпаки, вона відчула невимовну втрату? Ні, Мавка цілком найбільше щастя для людської, с це віддавати:

Будуть приходити люди,
вбогі й багаті, веселі й сумні,
радощі й тугу нестимуть мені,
їм промовляти душа моя буде.

Я обізвуся до них

шелестом тихим вербової гілки,
голосом ніжним тонкої сопілки,

Новаторство драматургії Лесі Українки

Основні складові новаторства драматургії Лесі Українки

Визначальні риси особистості нового типу у драмі – феєрії Лесі Українки «Лісова пісня»

-новизна тем; --афористичність мови

-непохитність волі;

- багатство драматичних жанрів;

- високість почуттів;

- нова концепція людини;

- одержимість;

- тяжіння до філософської узагальненості, поетичної умовності, символіки, міфологічності;

- талант;

- концентрація проблеми і прагнення побачити та осмислити її кожне явище у філософсько-ідеологічній площині;

- непохитність ідейних переконань;

- гостра філософсько-психологічного конфлікту (конфлікту ідей, поглядів);

- волелюбність і почуття і гідності;

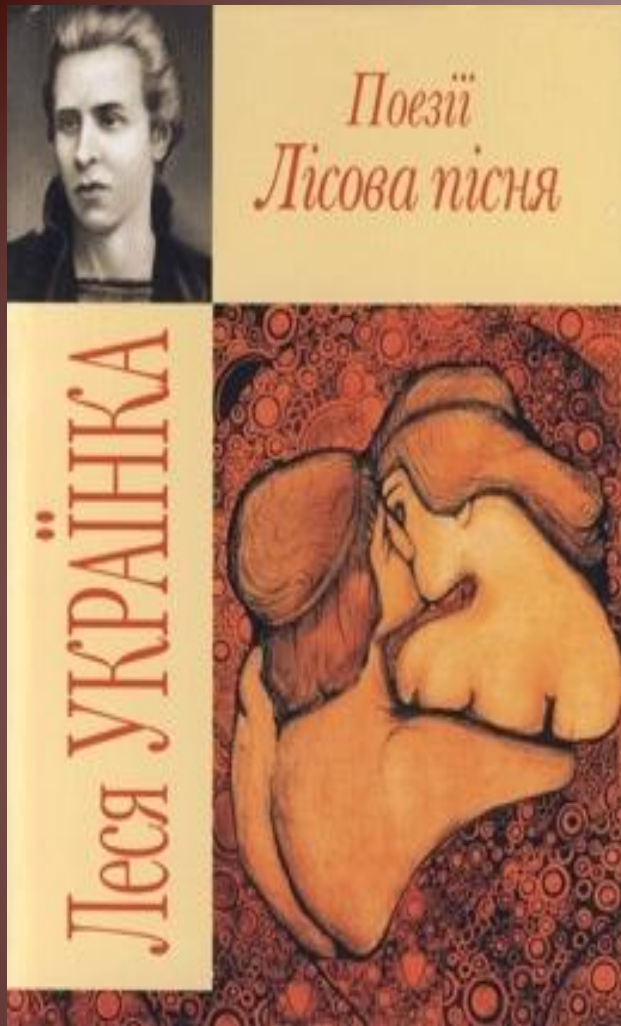
- висока культура вірша поетичної драми (відточений 5-стопний білий ямб);

-благородство;

- велич природи;

Цей останній акорд драми-фесрїї «Лісова пісня» є максимально життєстверджуючим, незважаючи на те, що головні герої гинуть. Не гине їхнє вічне кохання, прекрасними залишаються їхні душі, тому що Мавка рятує Лукаша від духовного зубожіння, витягає його душу з прірви щоденної побутової «гризоти», духовних «злиднів». Дійсно, образ лісової красуні є втіленням вічного добра й краси, того, що шукають люди все-своє життя, чого прагнуть як найвищої цінності. І нехай твір Лесі Українки називають утопією, ми все ж віримо, що в людині завжди має перемагати прекрасне, що людина вища за

Драматургія Лесі Українки є багатоплановою та поліфонічною. Тому яскравим прикладом виступає її шедевр «Лісова пісня», в якому поєдналися фольклорні елементи та міфологічне мислення. Унікальність структури цього твору надає багатий матеріал для його інтерпретацій. А синтетичність мислення, яка характерна міфу, дає можливість видам мистецтва шукати різноманітні трансформації використання цієї драми. До цього твору зверталися багато діячів мистецтва, які також використовували синтетичні жанри, а саме: опера, балет, кінематограф. Але всі митці додають міфологічному аспекту «Лісової